

به نام خدا

گزارش وبینار «هوش مصنوعی برای یادگیری مادام‌العمر در شهرها؛ شکل‌دهی به اقدامات فراگیر در سطح محلی»

(۲۴ تیر ۱۴۰۵ - ۱۵ ژوئیه ۲۰۲۶)

وبینار «هوش مصنوعی برای یادگیری مادام‌العمر در شهرها؛ شکل‌دهی به اقدامات فراگیر در سطح محلی» در روز چهارشنبه مورخ ۲۴ تیر ۱۴۰۵ (۱۵ ژوئیه ۲۰۲۶) به ابتکار مؤسسه یادگیری مادام‌العمر یونسکو (UIL) و در چارچوب مجموعه وبینارهای شبکه جهانی شهرهای یادگیرنده یونسکو (GNLC) برگزار شد. این نشست با هدف بررسی نقش هوش مصنوعی در توسعه یادگیری مادام‌العمر در شهرها، تبیین رویکردهای حکمرانی مسئولانه و انسان‌محور در بکارگیری هوش مصنوعی و معرفی تجربه‌های عملی برخی از شهرهای عضو شبکه برگزار شد. در این وبینار، علاوه بر ارائه دیدگاه‌های کارشناسان یونسکو و برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد (UN-Habitat)، تجربه‌های شهرهای ادمونتون (کانادا)، فجیره (امارات متحده عربی) و کوریتیا (برزیل) در بهره‌گیری از هوش مصنوعی برای توسعه یادگیری مادام‌العمر ارائه شد.

در آغاز نشست، "وندووسن باینه"، کارشناس مؤسسه یادگیری مادام‌العمر یونسکو، با اشاره به گسترش سریع هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف اجتماعی، آموزشی و اقتصادی، بر ضرورت ارتقای سواد هوش مصنوعی، تقویت شایستگی‌های دیجیتال و ایجاد چارچوب‌های حکمرانی فراگیر، اخلاق‌محور و مشارکتی تأکید کرد. وی یادآور شد که شبکه جهانی شهرهای یادگیرنده یونسکو در حال بررسی توسعه یک جریان و روند در زمینه هوش مصنوعی و دیجیتالی‌شدن است تا از شهرهای عضو در توسعه ظرفیت‌های حکمرانی، افزایش سواد هوش مصنوعی و بهره‌گیری مسئولانه از فناوری در راستای توسعه پایدار شهری حمایت کند.

در ادامه، "ریچل پولاک"، کارشناس برنامه بخش فناوری و هوش مصنوعی در آموزش یونسکو، به تشریح رویکرد یونسکو نسبت به هوش مصنوعی پرداخت. وی با اشاره به سرعت بی‌سابقه گسترش این فناوری و تأثیر آن بر

آموزش، بازارکار و مهارت‌های آینده، یادگیری مادام‌العمر را پیش‌شرط انطباق جوامع با تحولات فناوری دانست. او تأکید کرد که یونسکو توسعه و به‌کارگیری هوش مصنوعی را در خدمت انسان و مبتنی بر حقوق بشر، کرامت انسانی، عدالت، تنوع و شمول دنبال می‌کند. پولاک همچنین به اسناد و ابزارهای یونسکو از جمله «توصیه‌نامه اخلاق هوش مصنوعی»، «چارچوب شایستگی معلمان در زمینه هوش مصنوعی»، و «چارچوب شایستگی دانش‌آموزان و دانشجویان در زمینه هوش مصنوعی» و دوره‌های آموزشی برخط (MOOC) ویژه سیاست‌گذاران و آموزشیاران اشاره کرد و نقش شهرهای یادگیرنده را در توسعه سواد هوش مصنوعی، پرورش تفکر انتقادی و بهره‌گیری از هوش مصنوعی برای منافع عمومی بسیار مهم دانست.

سپس "لیویا شفر نونوسه"، کارشناس فناوری و نوآوری شتاب‌دهنده نوآوری و فناوری سازمان ملل برای شهرها (UNITAC)، تجربه برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد در زمینه حکمرانی هوش مصنوعی را تشریح کرد. وی با تأکید بر ضرورت اتخاذ رویکردی انسان‌محور، بیان کرد که توسعه فناوری باید از نیازهای واقعی شهروندان و اهداف توسعه شهری آغاز شود، نه از خود فناوری. او پنج مؤلفه اصلی این رویکرد شامل: مشارکت و هم‌آفرینی با جامعه، کاهش شکاف دیجیتالی، توسعه زیرساخت‌های قابل اعتماد، ارتقای ظرفیت‌های انسانی، و تقویت حکمرانی مسئولانه را معرفی کرد و افزود بسیاری از شهرها هنوز فاقد راهبردها و چارچوب‌های اخلاقی لازم برای استفاده از هوش مصنوعی هستند. وی تدوین راهبرد، اجرای پروژه‌های آزمایشی و ظرفیت‌سازی تدریجی را از مهم‌ترین اقدامات اولیه برای ورود شهرها به این حوزه برشمرد.

در بخش معرفی تجربه‌های شهری، "ناتاشا وبر"، مشاور ارشد شهر ادمونتون کانادا، رویکرد این شهر در توسعه سواد هوش مصنوعی را تشریح کرد. وی توضیح داد که ادمونتون آموزش هوش مصنوعی را از مدارس آغاز کرده و با همکاری مؤسسه هوش مصنوعی آلبرتا، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی، برنامه‌های متنوعی برای دانش‌آموزان و معلمان اجرا می‌کند. همچنین کتابخانه‌های عمومی، مراکز نوآوری و دانشگاه‌های شهر فرصت‌های گسترده‌ای برای یادگیری فناوری‌های نوین در اختیار شهروندان قرار داده‌اند. وی در ادامه به نمونه‌هایی از کاربرد هوش مصنوعی در مدیریت شهری، از جمله اولویت‌بندی تعمیر معابر و افزایش بهره‌وری بازرسی‌های شهری اشاره کرد و این اقدامات را نمونه‌ای از پیوند یادگیری، پژوهش و حل مسائل شهری دانست.

در ادامه، "دکتر سندیه السمحی"، کارشناس آموزش و هماهنگ‌کننده شهر یادگیرنده فجیره، تجربه این شهر را در اجرای طرح «کارآفرینان جوان فناوری» معرفی کرد. وی بیان کرد که این برنامه با همکاری دانشگاه هوشمند حمدان بن محمد و وزارت آموزش امارات برای دانش‌آموزان ۷ تا ۱۵ سال طراحی شده و آموزش هوش مصنوعی، برنامه‌نویسی، امنیت سایبری و کارآفرینی را از طریق یادگیری مبتنی بر پروژه ارائه می‌کند. به گفته وی، هوش مصنوعی در تمامی مراحل یادگیری مورد استفاده قرار گرفته و فراگیران با طراحی پروژه‌های نوآورانه برای حل مسائل واقعی جامعه، از مصرف‌کنندگان فناوری به نوآوران تبدیل شده‌اند.

در بخش پایانی ارائه‌های شهری، "مایارا لدور" از شهرداری کوریتوبا برزیل، تجربه این شهر در توسعه مراکز «چراغ‌های دانش و نوآوری» را ارائه کرد. وی توضیح داد که این مراکز که در ابتدا به‌عنوان کتابخانه‌های عمومی فعالیت می‌کردند، به مرور به فضاهای نوآوری، برنامه‌نویسی، رباتیک و آموزش فناوری تبدیل شده‌اند. به گفته وی، هوش مصنوعی در این مراکز به ابزاری برای تقویت خلاقیت، تفکر انتقادی، حل مسئله و شهروندی دیجیتال تبدیل شده و علاوه بر دانش‌آموزان، در توانمندسازی حرفه‌ای معلمان نیز نقش مؤثری ایفا می‌کند.

در بخش پرسش و پاسخ، موضوعاتی همچون نخستین گام شهرها برای استفاده مسئولانه از هوش مصنوعی، تدوین راهبردهای محلی، ارزیابی وضعیت موجود، اجرای پروژه‌های آزمایشی، توسعه ظرفیت‌های انسانی و شاخص‌های سنجش موفقیت برنامه‌های آموزشی مورد بحث قرار گرفت. سخنرانان بر این نکته تأکید کردند که توسعه هوش مصنوعی در شهرها باید بر پایه نیازسنجی، مشارکت ذی‌نفعان، آموزش مستمر، رعایت اصول اخلاقی و ارتقای سواد هوش مصنوعی در میان شهروندان استوار باشد. در پایان نیز اعلام شد که وبینار بعدی شبکه جهانی شهرهای یادگیرنده یونسکو با عنوان «توانمندسازی زنان از طریق یادگیری مادام‌العمر؛ نقش رهبری زنان در شهرهای یادگیرنده»، پس از وقفه تابستانی، در ۲۵ شهریور ۱۴۰۵ (۱۶ سپتامبر ۲۰۲۶) برگزار خواهد شد.

برای مشاهده ویدئوی کامل وبینار، [اینجا کلیک](#) کنید.